บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏในทศวรรษหน้า ในด้าน จุดประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา การเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล โดยรวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางและความเรียง โดยจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. จุดประสงค์ของหลักสูตร 2. โครงสร้างของหลักสูตร 3. เนื้อหาวิชา 4. การเรียนการสอน 5. สื่อการสอน 6. การวัดและประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏในทศวรรษหน้า

1. จุดประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้ม จุดประสงค์ของหลักสูตร ศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.	เพื่อสร้างเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางการรับรู้ด้านทัศนศิลป์	4.55	4.61	0.06	0.99
2.	เพื่อสร้างเสริมผู้เรียนให้มีความซาบซึ้งในคุณค่าทางทัศนศิลป์ทั้งของตะวันตกและตะวันออก	4.18	4.16	0.02	1.05
3.	เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์	4.69	4.83	0.14	0.94
4.	เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ วิจารณ์ และรู้ประวัติความเป็นมาของงานทัศนศิลป์	4.00	4.00	0.00	0.70
5.	เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสอนศิลปะในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา	4.69	4.83	0.14	0.94
6.	เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ	4.03	3.99	0.04	0.58
7.	เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนา และถ่ายทอดศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ	4.04	4.02	0.02	0.75
8.	เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะประกอบอาชีพในหน่วยงานของเอกชน ห้างร้าน บริษัท และโรงงานอุตสาหกรรม	4.21	4.15	0.06	0.98
9.	เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาต่อในระดับสูง	4.16	4.00	0.16	0.65
10.	เพื่อผลิตครูศิลปศึกษาที่มีศรัทธาในการเป็นครู มีจรรยาแห่งวิชาชีพครู	4.88	5.30	0.42	0.62

ตารางที่ 1 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้ม จุดประสงค์ของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
11.	เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถเป็นนักวิชาการ รู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.92	5.21	0.32	0.58
12.	เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทางศิลปะ และสามารถประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมเศรษฐกิจและการเมือง	4.13	4.19	0.06	0.94
13.	เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางศิลปะในชีวิตประจำวันได้	4.55	4.69	0.14	1.05
14.	เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการทางทัศนศิลป์	4.55	4.79	0.24	1.11
15.	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักพัฒนาเทคนิควิธีการทางศิลปะให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.55	4.69	0.14	1.05

จากตารางที่ 1 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มจุดประสงค์ของหลักสูตรศิลปศึกษา มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ

ข้อ 1 เพื่อสร้างเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางการรับรู้ด้านทัศนศิลป์

ข้อ 3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์

ข้อ 5 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสอนศิลปะในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา

ข้อ 10 เพื่อผลิตครูศิลปศึกษาที่มีศรัทธาในการเป็นครู มีจรรยาแห่งวิชาชีพครู

ข้อ 11 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถเป็นนักวิชาการ รู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อ 13 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางศิลปะในชีวิตประจำวันได้

ข้อ 14 เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการทางทัศนศิลป์

ข้อ 15 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและรู้จักพัฒนาเทคนิควิธีการทางศิลปะให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ส่วนจุดประสงค์ของหลักสูตรศิลปศึกษา ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก คือ

ข้อ 2 เพื่อสร้างเสริมผู้เรียนให้มีความซาบซึ้งในคุณค่าทางทัศนศิลป์ทั้งของตะวันตกและตะวันออก

ข้อ 4 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์วิจารณ์ และรู้ประวัติความเป็นมาของงานทัศนศิลป์

ข้อ 6 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ

ข้อ 7 เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนา และถ่ายทอดศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ

ข้อ 8 เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะ ประกอบอาชีพในหน่วยงานของเอกชน ห้างร้าน บริษัท และโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อ 9 เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาต่อในระดับสูง

ข้อ 12 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทางศิลปะ และสามารถประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมเศรษฐกิจและการเมือง

2. โครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มโครงสร้างของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.	แบบที่ 1.1	3.03	2.99	0.04	0.58
2.	แบบที่ 1.2	3.73	3.77	0.04	1.04
3.	แบบที่ 2.1	3.13	3.11	0.02	0.94
4.	แบบที่ 3.1	2.55	2.69	0.14	1.05
5.	แบบที่ 3.2	2.82	2.84	0.02	1.05
6.	แบบที่ 3.3	3.27	3.23	0.04	1.04
7.	แบบที่ 3.4	2.25	1.89	0.36	0.91
8.	แบบที่ 4.1	2.85	2.93	0.08	0.87
9.	แบบที่ 4.2	3.03	2.99	0.04	0.66
10.	แบบที่ 4.3	3.87	4.09	0.22	0.70
11.	แบบที่ 4.4	3.56	3.72	0.16	1.32

จากตารางที่ 2 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มโครงสร้างของหลักสูตรศิลปศึกษา มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก คือ แบบที่ 1.1 แบบที่ 4.3 และแบบที่ 4.4 ส่วนโครงสร้างของหลักสูตรศิลปศึกษาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง ได้แก่ แบบที่ 1.1 แบบที่ 2.1 แบบที่ 3.1 แบบที่ 3.2 แบบที่ 3.3 แบบที่ 4.1 และแบบที่ 4.2 สำหรับแบบที่ 3.4 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับ น้อย

รายละเอียดของแนวโน้มโครงสร้างหลักสูตรศิลปศึกษา

แบบที่ 1

โครงสร้างหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	
	แบบที่ 1.1	แบบที่ 1.2
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	130	140
1.หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	32	35
1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	12	13
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	6
1.3 กลุ่มวิชาภาษา	8	9
2. **หมวดวิชาเฉพาะด้าน**	90	97
2.1 กลุ่มวิชาชีพครู	32	35
2.2 กลุ่มวิชาเนื้อหา	58	62
3. **หมวดวิชาเลือกเสรี**	8	8

แบบที่ 2

โครงสร้างหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต
	แบบที่ 2.1
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	140
1. **หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป**	32
1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6
1.3 กลุ่มวิชาภาษา	10
1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6
1.5 กลุ่มวิชาพลศึกษา	4
2. **หมวดวิชาเฉพาะด้าน**	100
2.1 กลุ่มวิชาชีพครู	38
2.2 กลุ่มวิชาเนื้อหา	44
2.3 วิชาโท	18
3. **หมวดวิชาเลือกเสรี**	8

แบบที่ 3

โครงสร้างหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต			
	แบบที่ 3.1	แบบที่ 3.2	แบบที่ 3.3	แบบที่ 3.4
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	**130**	**135**	**140**	**145**
1. **หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป**	**30**	**31**	**32**	**34**
1.1 บังคับ	14	15	15	16
1.1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	2	2	2	2
1.1.2 กลุ่มวิชาภาษา	10	11	11	11
1.1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	2	2	2	2
1.2 เลือก	16	16	17	18
2. **หมวดวิชาเฉพาะด้าน**	**91**	**95**	**98**	**101**
2.1 กลุ่มวิชาชีพครู	36	38	39	41
2.1.1 บังคับ	24	25	26	27
2.1.2 บังคับเฉพาะสาขา	8	9	9	10
2.1.3 เลือก	4	4	4	4
2.2 วิชาเอก	55	57	59	60
2.2.1 บังคับ	40	42	43	44
2.2.2 เลือก	15	15	16	16
3. **หมวดวิชาเลือกเสรี**	**9**	**9**	**10**	**10**

แบบที่ 4

โครงสร้างหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต			
	แบบที่ 4.1	แบบที่ 4.2	แบบที่ 4.3	แบบที่ 4.4
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	**130**	**135**	**140**	**145**
1. **หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป**	**32**	**36**	**36**	**40**
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	8	9	9	10
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8	9	9	10
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	8	9	9	10
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8	9	9	10
2. **หมวดวิชาเฉพาะด้าน**	**86**	**89**	**94**	**95**
2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	55	57	60	60
2.1.1 บังคับ	31	32	34	34
2.1.2 เลือก	24	25	26	26
2.2 กลุ่มวิชาชีพครู	22	23	24	25
2.2.1 บังคับ	19	19	20	21
2.2.1.1 บังคับร่วม	13	13	14	15
2.2.1.2 บังคับเฉพาะโปรแกรม	6	6	6	6
2.2.2 เลือก	3	4	4	4
2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	9	9	10	10
3. **หมวดวิชาเลือกเสรี**	**9**	**10**	**10**	**10**

3. เนื้อหาวิชา

ตารางที่ 3 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
	หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป				
	1. กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร				
1.1	ภาษาไทย	4.69	4.83	0.14	0.94
1.2	ภาษาอังกฤษ	4.55	4.89	0.34	1.05
1.3	พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	4.09	3.99	0.10	0.65
1.4	ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน	4.03	3.99	0.04	0.66
1.5	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.27	4.23	0.04	1.04
1.6	วาทการ	4.03	3.99	0.04	0.58
1.7.	การอ่านเพื่อชีวิต	3.92	4.04	0.12	0.81
1.8	การเขียนเพื่อการสื่อสาร	3.96	4.08	0.12	0.75
1.9	สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	4.63	4.85	0.22	1.03
	2. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์				
2.1	มนุษย์กับสังคม	4.03	3.99	0.04	0.58
2.2	มนุษย์กับโลกปัจจุบัน	4.05	3.95	0.10	0.55
2.3	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	4.55	4.69	0.14	1.05
2.4	มนุษย์กับเศรษฐกิจ	4.21	4.15	0.06	0.98
2.5	วิธีการศึกษาค้นคว้า	4.12	3.98	0.14	0.62
2.6	ระเบียบวิธีวิจัยทางมนุษยวิทยา	4.06	3.98	0.08	0.62
2.7	วัฒนธรรมไทย	4.21	4.15	0.06	0.98
2.8	พื้นฐานวัฒนธรรมไทย	3.94	4.02	0.08	0.62
2.9	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	3.88	4.02	0.14	0.62
2.10	กฎหมายกับชีวิตครอบครัว	3.93	4.07	0.14	0.70

ตารางที่ 3 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.11	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ	3.97	4.11	0.14	0.58
2.12	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	3.94	4.02	0.08	0.62
	3. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์				
3.1	มนุษย์กับความงาม	3.92	4.04	0.12	0.58
3.2	สุนทรียศาสตร์	4.44	4.74	0.30	1.20
3.3	สุนทรียะทางทัศนศิลป์	4.69	5.03	0.34	1.06
3.4	มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม	3.82	3.84	0.02	1.05
3.5	ปรัชญาเบื้องต้น	3.25	2.99	0.26	0.93
3.6	จิตวิทยาทั่วไป	3.31	3.07	0.24	0.99
3.7	พุทธศาสตร์	3.63	3.85	0.22	1.03
3.8	ไทยศึกษา	3.63	3.93	0.30	1.10
3.9	ความคิดสร้างสรรค์	4.44	4.56	0.12	1.12
3.10	สังคีตนิยมสำหรับครู	3.38	3.10	0.28	1.10
3.11	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	3.98	4.04	0.06	0.53
	4. กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				
4.1	วิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ	4.03	3.99	0.04	0.58
4.2	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม	3.87	3.99	0.12	0.70
4.3	วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.84	4.00	0.16	0.65
4.4	คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	3.08	3.44	0.36	0.81
4.5	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	4.80	4.98	0.18	0.77
4.6	พื้นฐานคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา	4.55	4.61	0.06	0.99
4.7	คอมพิวเตอร์สำหรับครู	4.38	4.28	0.10	0.98

ตารางที่ 3 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
4.8	การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์	4.69	4.83	0.14	0.94
4.9	เทคโนโลยีการพิมพ์	3.97	4.01	0.04	0.66

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป มีแนวโน้มความเป็นไปได้ ดังนี้

1. กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ส่วนวิชาพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วาทการ การอ่านเพื่อชีวิต และการเขียนเพื่อการสื่อสาร ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก

2. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ส่วนวิชามนุษย์กับสังคม มนุษย์กับโลกปัจจุบัน มนุษย์กับเศรษฐกิจ วิธีการศึกษาค้นคว้า ระเบียบวิธีวิจัยทางมนุษยวิทยา วัฒนธรรมไทย พื้นฐานวัฒนธรรมไทย การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมายกับชีวิตครอบครัว ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก

3. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ สุนทรียะทางทัศนศิลป์ ส่วนวิชาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ มนุษย์กับความงาม สุนทรียศาสตร์ มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม พุทธศาสตร์ ไทยศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ และเหตุการณ์โลกปัจจุบัน สำหรับวิชาปรัชญาเบื้องต้น จิตวิทยาทั่วไป สังคีตนิยมสำหรับครู ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

4. กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พื้นฐานคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ ส่วนวิชาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ วิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต คอมพิวเตอร์สำหรับครู และเทคโนโลยีการพิมพ์ สำหรับวิชาคณิตศาสตร์เพื่อชีวิต ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาชีพครู				
	1 บังคับร่วม				
1.1	พื้นฐานวิชาชีพครู	4.80	4.98	0.18	0.77
1.2	จิตวิทยาเบื้องต้น	4.03	3.99	0.04	0.66
1.3	จิตวิทยาการศึกษา	4.03	3.99	0.04	0.52
1.4	จิตวิทยาการเรียนการสอน	4.20	4.02	0.18	0.78
1.5	หลักการสอน	4.98	5.04	0.06	0.53
1.6	หลักสูตรและการสอน	4.95	5.05	0.10	0.55
1.7	วิธีสอนทั่วไป	4.31	4.17	0.14	0.94
1.8	สื่อการสอน	4.16	4.00	0.16	0.65
1.9	เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.25	4.09	0.16	0.87
1.10	การวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา	4.63	4.75	0.12	0.98
1.11	จรรยาและวิชาชีพครู	4.69	4.83	0.14	0.94
1.12	การบริหารการศึกษาทั่วไป	3.97	4.01	0.04	0.66
1.13	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย	4.06	3.98	0.08	0.62
	2. บังคับเฉพาะโปรแกรม				
2.1	หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา	4.00	4.00	0.00	0.56
2.2	จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กวัยรุ่น	4.09	3.99	0.10	0.65
2.3	พฤติกรรมการสอนวิชาศิลปศึกษา	4.84	5.00	0.16	0.65
2.4	หลักสูตรและการสอนศิลปศึกษา	5.00	5.00	0.00	0.50
2.5	การจัดกิจกรรมการเรียนศิลปศึกษาในโรงเรียน	4.69	4.83	0.14	0.94
2.6	สัมมนาศิลปศึกษา	4.13	4.01	0.12	0.70

ตารางที่ 4 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.7	กิจกรรมศิลปศึกษา	4.31	4.17	0.14	0.94
2.8.	สื่อการสอนศิลปศึกษา	4.38	4.28	0.10	0.98
	3. เลือก				
3.1	การใช้วัสดุท้องถิ่นเพื่อการผลิตงานเทคโนโลยี	4.03	3.99	0.04	0.58
3.2	ความคิดสร้างสรรค์	4.69	5.03	0.34	1.06
3.3	การสร้างแบบทดสอบวัดความถนัด	4.00	4.00	0.00	0.56
3.4	สัมมนาปัญหาการศึกษา	3.98	4.04	0.06	0.53
3.5	จิตวิทยาวัยรุ่น	4.00	4.00	0.00	0.62
3.6	การสอนเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในชั้นเรียน	3.85	3.93	0.08	0.83
3.7	การศึกษาด้วยตนเอง	3.97	4.01	0.04	0.58

จากตารางที่ 4 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาชีพครู มีแนวโน้มความเป็นไปได้ ดังนี้

1. กลุ่มวิชาชีพครู บังคับร่วม วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ พื้นฐานวิชาชีพครู หลักการสอน หลักสูตรและการสอน การวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษา และจรรยาและวิชาชีพครู ส่วนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการเรียนการสอน วิธีสอนทั่วไป สื่อการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา การบริหารการศึกษาทั่วไป และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก

2. กลุ่มวิชาชีพครู บังคับเฉพาะโปรแกรม วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ พฤติกรรมการสอนวิชาศิลปศึกษา หลักสูตรและการสอนศิลปศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนศิลปศึกษาในโรงเรียน ส่วนวิชาหลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กวัยรุ่น สัมมนาศิลปศึกษา กิจกรรมศิลปศึกษาและสื่อการสอนศิลปศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก

3. กลุ่มวิชาชีพครู เลือก วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ความคิดสร้างสรรค์ ส่วนวิชาการใช้วัสดุท้องถิ่นเพื่อการผลิตงานเทคโนโลยี การสร้างแบบทดสอบวัดความถนัด สัมมนาปัญหาการศึกษา จิตวิทยาวัยรุ่น การสอนเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในชั้นเรียน และการศึกษาด้วยตนเอง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก

ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาเนื้อหา				
	1 บังคับ				
1.1	ศิลปศึกษาเบื้องต้น	4.84	5.00	0.16	0.65
1.2	ศิลปะสำหรับครู	4.75	5.01	0.26	0.92
1.3	ศิลปในโรงเรียน	4.03	3.99	0.04	0.58
1.4	โครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล	4.55	4.61	0.06	0.99
1.5	ทฤษฎีการรับรู้ทางทัศนศิลป์	4.21	4.15	0.06	0.98
1.6	สุนทรียภาพศึกษา	4.08	4.14	0.06	0.81
1.7	ประวัติศาสตร์ศิลป์	4.08	4.14	0.04	0.81
1.8	ประวัติและปรัชญาของศิลป์	3.93	4.07	0.14	0.70
1.9	ศิลปวิจารณ์	4.55	4.69	0.14	1.05
1.10	จิตรกรรมพื้นฐาน	4.75	4.91	0.16	0.88
1.11	ภาพพิมพ์พื้นฐาน	4.55	4.61	0.06	0.99
1.12	ประติมากรรมพื้นฐาน	4.38	4.28	0.10	0.98
1.13	พื้นฐานทางด้านสถาปัตยกรรม	4.00	4.10	0.10	0.44
1.14	ทฤษฎีสี	4.80	5.06	0.26	0.80
1.15	ศิลปะไทย	4.69	4.93	0.24	0.99
1.16	ศิลปะพื้นบ้าน	3.97	4.01	0.04	0.66
1.17	ศิลปะร่วมสมัย	4.03	3.99	0.04	0.58
1.18	ปัญหาศิลปะร่วมสมัย	4.97	4.01	0.04	0.60
1.19	หลักการทัศนศิลป์	4.05	3.95	0.10	0.55
1.20	หลักการออกแบบศิลปกรรม	4.16	4.20	0.04	0.65
1.21	การวาดเส้น	4.75	4.91	0.16	0.88

ตารางที่ 5 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
1.22	การเขียนแบบพื้นฐาน	4.23	4.31	0.08	0.92
1.23	กายวิภาคสำหรับครูสอนศิลปะ	3.97	4.01	0.04	0.58
1.24	องค์ประกอบศิลปะเบื้องต้น	4.06	3.98	0.08	0.62
1.25	ทัศนียวิทยา	3.80	3.98	0.18	0.77
1.26	การถ่ายภาพ	3.82	4.04	0.22	0.85
127	การถ่าย VDO และการตัดต่อ	3.44	3.56	0.12	1.31
1.28	พื้นฐานงานช่าง	3.27	3.23	0.04	1.04
1.29	คอมพิวเตอร์กราฟฟิค	4.88	5.02	0.14	0.62
1.30	คอมพิวเตอร์ศิลป์	4.88	5.12	0.24	0.62
2.1	*2. เลือก* เลือกเรียน 1 แขนงวิชาต่อไปนี้ แขนงวิชาทัศนศิลป์ แขนงวิชาศิลปประยุกต์ แขนงวิชาความเข้าใจทางศิลปะ แขนงวิชาศิลปะพื้นบ้าน	3.38	3.18	0.20	1.03
2.2	เลือกเรียนรายวิชาจากแขนงวิชาต่อไปนี้ แขนงวิชาทัศนศิลป์ แขนงวิชาศิลปประยุกต์ แขนงวิชาวิชาความเข้าใจทางศิลปะ แขนงวิชาศิลปะพื้นบ้าน	4.16	4.48	0.32	0.65
2.3	เลือกเรียนจากรายวิชาที่กำหนดให้โดยไม่แบ่งเป็นแขนงวิชา	3.21	3.05	0.16	1.02
2.3.1	หากเลือกเรียนจากรายวิชาที่กำหนดให้โดยไม่แบ่งเป็นแขนงวิชา ท่านคิดว่าควรจะเลือกเรียนในรายวิชา ดังนี้ เครื่องปั้นดินเผา	3.65	3.61	0.04	1.10
2.3.2	หลักการพิมพ์	3.45	3.21	0.24	1.11
2.3.3	หลักการจัดนิทรรศการ	4.13	4.01	0.12	0.70

ตารางที่ 5 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
2.3.4	การทำหุ่นจำลอง	3.55	3.79	0.24	1.11
2.3.5	วัสดุและการออกแบบ	4.13	4.01	0.12	0.70
2.3.6	การเขียนและการออกแบบตัวอักษร	4.23	4.11	0.12	0.92
2.3.7	คอมพิวเตอร์กราฟฟิค	4.88	5.02	0.14	0.62
2.3.8	การเขียนสีน้ำ	4.55	4.69	0.14	1.05
2.3.9	การเขียนสีน้ำมัน	4.21	4.15	0.06	0.98
2.3.10	ศิลปะไทยชั้นสูง	3.69	3.83	0.14	0.94
2.3.11	วิจัยศิลปะไทย	3.63	3.85	0.22	1.03
2.3.12	การช่างอุตสาหกรรม	2.92	3.34	0.42	0.58
2.3.13	การออกแบบผลิตภัณฑ์	3.92	4.04	0.12	0.58
2.3.14	การออกแบบโฆษณา	3.97	4.01	0.04	0.66
2.3.15	การออกแบบเครื่องแต่งกาย	3.36	3.22	0.14	1.08
2.3.16	การออกแบบพาณิชย์ศิลป์	4.23	4.41	0.18	0.98
2.3.17	การออกแบบตกแต่งภายใน	3.69	3.93	0.24	0.99
2.3.18	การจัดรูปแบบหนังสือและภาพประกอบ	4.03	3.99	0.04	0.58
2.3.19	การออกแบบเครื่องเรือน	3.18	3.06	0.12	0.83

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาเนื้อหา มีแนวโน้มความเป็นไปได้ ดังนี้

1. กลุ่มวิชาเนื้อหา บังคับ วิชาที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ศิลปศึกษาเบื้องต้น ศิลปะสำหรับครู โครงการศึกษาศิลปะส่วนบุคคล ศิลปวิจารณ์ จิตรกรรมพื้นฐาน ภาพพิมพ์พื้นฐาน ทฤษฎีสี ศิลปะไทย การวาดเส้น คอมพิวเตอร์กราฟฟิค คอมพิวเตอร์ศิลป์ ส่วนวิชาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ ศิลปะในโรงเรียน ทฤษฎีการรับรู้ทางทัศนศิลป์ สุนทรียภาพศึกษา ประวัติศาสตร์ศิลป์ ประวัติและปรัชญาของศิลป์ ประติมากรรมพื้นฐาน พื้นฐานทางด้านสถาปัตยกรรม ศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะร่วมสมัย ปัญหาศิลปะ

ร่วมสมัย หลักการทัศนศิลป์ หลักการออกแบบศิลปกรรม การเขียนแบบพื้นฐาน กายวิภาคสำหรับครูสอนศิลปะ องค์ประกอบศิลปะเบื้องต้น ทัศนียวิทยา การถ่ายภาพ สำหรับวิชาการถ่าย VDO และการตัดต่อ และพื้นฐานงานช่าง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ปานกลาง

2. กลุ่มวิชาเนื้อหา เลือก วิชาเลือกที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก คือ เลือกเรียนรายวิชาจากแขนงวิชาต่อไปนี้ แขนงวิชาทัศนศิลป์ แขนงวิชาศิลปะประยุกต์ แขนงวิชาความเข้าใจทางศิลปะ แขนงวิชาศิลปะพื้นบ้าน ส่วนวิธีเลือกที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง ได้แก่ เลือกเรียน 1 แขนงวิชาต่อไปนี้ แขนงวิชาทัศนศิลป์ แขนงวิชาศิลปะประยุกต์ แขนงวิชาความเข้าใจทางศิลปะ แขนงวิชาศิลปะพื้นบ้าน และการเลือกเรียนจากรายวิชาที่กำหนดให้โดยไม่แบ่งเป็นแขนงวิชา

สำหรับการเลือกเรียนจากรายวิชาที่กำหนดให้โดยไม่แบ่งเป็นแขนงวิชา วิชาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ คอมพิวเตอร์กราฟฟิค การเขียนสีน้ำ ส่วนวิชาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา หลักการจัดนิทรรศการ การทำหุ่นจำลอง วัสดุและการออกแบบ การเขียนและการออกแบบตัวอักษร การเขียนสีน้ำมัน ศิลปะไทยชั้นสูง วิจัยศิลปะไทย การออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบโฆษณา การออกแบบพาณิชย์ศิลปะ การออกแบบตกแต่งภายใน การจัดรูปแบบหนังสือและภาพประกอบ สำหรับวิชาหลักการพิมพ์ การช่างอุตสาหกรรม การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบเครื่องเรือน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ				
1	การศึกษาสังเกตุและการมีส่วนร่วม	3.91	4.31	0.40	0.65
2	การทดลองสอนวิชาศิลปศึกษา	4.23	4.11	0.12	0.92
3	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	5.00	5.00	0.00	0.50

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนการศึกษาสังเกตุและการมีส่วนร่วมและการทดลองสอนวิชาศิลปศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
	หมวดวิชาเลือกเสรี				
1	บุคลิกความเป็นครู	4.25	4.09	0.16	0.87
2	ศิลปะในชีวิตประจำวัน	4.08	3.96	0.12	0.59
3	ศิลปะเพื่อส่งเสริมอาชีพรอง	3.53	1.63	1.90	0.83
4	ศิลปะเพื่อสร้างคุณภาพชีวิต	4.55	4.61	0.06	0.99
5	หัตถกรรม	3.04	3.02	0.02	0.75
6	การออกแบบเครื่องแต่งกาย	3.29	3.21	0.08	0.99
7	การออกแบบของที่ระลึก	3.84	4.00	0.06	0.65
8	ศิลปะแนวทดลอง	3.89	3.95	0.06	0.76
9	ศิลปะตะวันออก	3.95	4.05	0.10	0.55
10	ศิลปะตะวันตก	4.00	4.00	0.00	0.62
11	ศิลปะจากธรรมชาติ	3.45	3.31	0.14	1.05
12	ศิลปะในราชสำนัก	303	2.99	0.04	0.58
13	ศิลปะกับสิ่งแวดล้อม	4.03	3.99	0.04	0.53
14	เทคโนโลยีและสารสนเทศ	4.00	4.00	0.00	0.44
15	เทคโนโลยีการออกแบบ	4.06	3.98	0.08	0.62
16	คอมพิวเตอร์กราฟฟิก 2 มิติ	4.63	4.85	0.22	1.03
17	คอมพิวเตอร์กราฟฟิก 3 มิติ	4.55	4.69	0.14	1.05
18	การออกแบบ HOME PAGE	4.00	4.00	0.00	0.80

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรศิลปศึกษา หมวดวิชาเลือกเสรีมีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ศิลปะเพื่อสร้างคุณภาพชีวิต คอมพิวเตอร์กราฟฟิก 2 มิติ และคอมพิวเตอร์กราฟฟิก 3 มิติ ส่วนวิชาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ บุคลิกความเป็นครู ศิลปะในชีวิตประจำวัน ศิลปะเพื่อส่งเสริมอาชีพรอง การออกแบบของที่ระลึก ศิลปะแนวทดลอง ศิลปะตะวันออก ศิลปะ

ตะวันตก ศิลปะกับสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและสารสนเทศ เทคโนโลยีการออกแบบ และการออกแบบ HOME PAGE สำหรับวิชาการออกแบบเครื่องแต่งกาย หัตถกรรม ศิลปะจากธรรมชาติ ศิลปะในราชสำนัก ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ปานกลาง

4. การเรียนการสอน

ตารางที่ 8 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการเรียนการสอนในหลักสูตร ศิลปศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
1	การสอนแบบบรรยาย (Lecture)	3.20	3.58	0.38	0.78
2	การสอนแบบสาธิต (Demonstration)	4.23	4.11	0.12	0.92
3	การสอนโดยใช้การระดมความคิด (Brainstorming)	4.31	4.17	0.14	0.94
4	การสอนแบบค้นพบความรู้ (Discovery)	4.31	4.17	0.14	0.94
5	การสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving)	4.20	4.02	0.18	0.78
6	การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory)	5.00	5.00	0.00	0.50
7	การสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้น (Presentation)	3.38	3.10	0.28	1.10
8	การสอนแบบอภิปราย (Discussion)	3.98	4.04	0.06	0.53
9	การสอนแบบสัมมนา (Seminar)	3.97	4.01	0.04	0.58
10	การสอนโดยใช้สื่อการสอน (Educational Media)	4.25	4.09	0.16	0.87
11	การสอนโดยฐานการวิจัย (Research Based Teaching)	3.93	3.99	0.06	0.70
12	การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Directed Learning)	4.12	3.98	0.14	0.62
13	การสอนแบบสืบสอบ (Inquiry Based Teaching)	3.63	3.75	0.12	0.98
14	การสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติงานจริง	5.00	5.00	0.00	0.50
15	การสอนให้ผู้เรียนคิด ปฏิบัติและแก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.95	5.05	0.10	0.55
16	การสอนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	4.16	4.00	0.16	0.65

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศึกษา มีแนวโน้มความเป็นไปได้มากที่สุด คือ การสอนแบบปฏิบัติการ การสอนแบบเน้นกระบวนการปฏิบัติงานจริงและการสอนให้ผู้เรียนคิด ปฏิบัติและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ส่วนการเรียนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ การสอนแบบสาธิต

การสอนโดยใช้การระดมความคิด การสอนแบบค้นพบความรู้ การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบสัมมนา การสอนโดยใช้สื่อการสอน การสอนโดยใช้ฐานวิจัย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนแบบสืบสอบ และ การสอนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ส่วนการสอนแบบบรรยายและการสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้น ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ปานกลาง

5. สื่อการสอน

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของสื่อการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
1	รูปภาพ เช่น ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพพิมพ์	4.75	5.11	0.36	0.98
2	วัสดุลายเส้น เช่น แผนภูมิ ภาพโฆษณา	3.69	3.83	0.14	0.94
3	วัสดุสามมิติ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง	4.55	4.61	0.06	0.99
4	วัสดุสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา หนังสือ เอกสารประกอบการเรียนการสอน	4.75	4.91	0.16	0.88
5	วัสดุประกอบการทดลอง เช่น สิ่งใช้ในการแสดง	4.55	4.79	0.24	1.11
6	ภาพยนตร์	3.64	3.68	0.04	1.03
7	เทปเสียง	3.38	3.28	0.10	1.02
8	เทปภาพ (VDO)	4.36	4.32	0.04	1.03
9	สไลด์	4.55	4.99	0.44	1.20
10	สไลด์ประกอบเสียง	4.44	4.66	0.22	1.10
11	เครื่องขยายเสียง	3.08	3.04	0.04	0.81
12	ภาพทึบแสง	3.31	3.17	0.14	0.94
13	ภาพดิจิตอล	4.75	5.11	0.36	0.89
14	ภาพจาก CD, Disk ผ่าน Projector	3.69	3.83	0.14	0.94
15	โทรทัศน์	4.55	4.61	0.06	0.99
16	โทรทัศน์วงจรปิด	4.75	4.91	0.16	0.88
17	แผ่นโปร่งใส	3.97	4.29	0.32	0.66
18	จำพวกกิจกรรม เช่น การทดลอง การแสดง บทบาทนิทรรศการ	4.55	4.79	0.24	1.11
19	จำพวกบทเรียนแบบโปรแกรม เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน	3.71	3.79	0.08	0.99

ตารางที่ 9 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของสื่อการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
20	Interactive Video	4.05	3.95	0.10	0.55
21	Videotex	3.96	3.98	0.02	0.52
22	Teletex	3.84	4.00	0.16	0.65
23	Internet	4.69	4.93	0.24	0.99
24	Interactive Television	4.03	3.99	0.04	0.58
25	Teleconferencing	3.98	4.04	0.06	0.53
26	Computer	4.88	5.02	0.14	0.62
27	E Mail	3.80	4.06	0.26	0.80

จากตารางที่ 9 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มของสื่อการสอน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ รูปภาพ วัสดุสามมิติ วัสดุสิ่งพิมพ์ วัสดุประกอบการทดลอง สไลด์ ภาพดิจิตอล โทรทัศน์ โทรทัศน์วงจรปิด จำพวกกิจกรรม Internet Computer ส่วนสื่อการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ วัสดุลายเส้น ภาพยนตร์ เทปภาพ สไลด์ประกอบเสียง ภาพจาก CD Disk ผ่าน Projector แผ่นโปร่งใส บทเรียนแบบโปรแกรม Interactive Video Videotex Teletex Interactive Television Teleconferencing E-mail

6. การวัดและประเมินผล

ตารางที่ 10 ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของการวัดและประเมินผล

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
	1. จุดประสงค์ของการวัดและประเมินผล				
1.1	เพื่อวัดและประเมินผลด้านความรู้	4.63	4.85	0.22	0.99
1.2	เพื่อวัดและประเมินผลด้านทักษะ	4.75	4.91	0.16	0.88
1.3	เพื่อวัดและประเมินผลเจตคติต่อวิชาชีพครู	4.29	4.21	0.08	0.99
1.4	เพื่อวัดและประเมินผลกระบวนการศรัทธาต่อวิชาชีพ	4.29	4.21	0.08	0.99
1.5	เพื่อวัดและประเมินผลด้านคุณธรรม-จริยธรรม	4.55	4.69	0.14	1.05
1.6	เพื่อวัดและประเมินผลบุคลิกภาพความเป็นครูศิลปะ	4.55	4.61	0.06	1.04
	2. เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผล				
2.1	วัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.98	5.04	0.06	1.07
2.2	วัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับกระบวนการสอน	4.80	4.98	0.18	0.77
2.3	วัดและประเมินผลจากพัฒนาการของงานภาคปฏิบัติ	4.63	4.75	0.12	0.98
2.4	ต้องสอบได้ค่าระดับคะแนนอย่างต่ำ "ง" (เกรด 1)	3.06	2.90	0.16	1.47
2.5	ต้องสอบได้ค่าระดับคะแนนอย่างต่ำ "ค" (เกรด 2)	4.55	4.61	0.06	0.99
2.6	วัดผลแบบอิงเกณฑ์	4.00	4.00	0.00	0.70
2.7	วัดผลแบบอิงกลุ่ม	3.97	4.01	0.04	0.58
2.8	วัดผลทั้งแบบอิงเกณฑ์และแบบอิงกลุ่ม	4.27	4.23	0.04	1.04
	3. วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล				
3.1	การทดสอบ (Testing)	4.13	4.01	0.12	0.70
3.2	การสังเกต (Observation)	4.00	4.10	0.10	0.56
3.3	การบันทึกย่อย (Anecdotal record)	3.82	4.12	0.30	0.89
3.4	การจัดอันดับคุณภาพ (Rating)	3.97	4.11	0.14	0.66
3.5	การสัมภาษณ์ (Interviewing)	3.69	3.93	0.24	0.99

ตารางที่ 10 (ต่อ) ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของการวัดและประเมินผล

ลำดับที่	ข้อความ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์
3.6	แบบสอบถาม (Questionalre)	3.09	2.89	0.20	0.65
3.7	การให้ปฏิบัติจริง (Situation test)	5.00	5.00	0.00	0.50
3.8	การศึกษารายกรณี (Case study)	4.03	3.99	0.04	0.58
3.9	การเสนอโครงการ (Project presentation)	4.38	4.28	0.10	0.98
3.10	แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test)	4.00	4.10	0.10	0.56
3.11	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (teaching professional experience)	5.00	5.00	0.00	0.50
	4. รูปแบบการวัดและประเมินผล				
4.1	ครูเป็นผู้ประเมิน	4.55	4.61	0.06	0.99
4.2	ผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน	3.63	3.75	0.12	0.98
4.3	ผู้เรียนประเมินตนเองร่วมกับครู	4.44	4.74	0.30	1.20
	รูปแบบการวัดและประเมินผลกรณีฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู				
4.4	ครูเป็นผู้ประเมิน	4.63	4.93	0.30	1.09
4.5	ชุมชนเป็นผู้ประเมิน	3.55	4.17	0.62	1.47
4.6	ผู้เรียน ครู ชุมชน ร่วมกันประเมิน	4.55	5.37	0.82	1.44
	5. ช่วงเวลาในการวัดและประเมินผล				
5.1	ช่วงก่อนเรียน	3.88	4.03	0.15	0.62
5.2	ช่วงระหว่างเรียน	4.12	3.98	0.14	0.62
5.3	ช่วงหลังเรียน	4.95	5.05	0.10	0.55

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มของการวัดและประเมินผล มีดังนี้

1. จุดประสงค์ของการวัดและประเมินผล : ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ เพื่อวัดและประเมินผลด้านความรู้ เพื่อวัดและประเมินผลด้านทักษะ เพื่อวัดและประเมินผลด้านคุณธรรม-จริยธรรม และเพื่อวัดและประเมินผลบุคลิกภาพความเป็นครูศิลปะ ส่วนจุดประสงค์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก คือ เพื่อวัดและประเมินผลเจตคติต่อวิชาชีพครู และเพื่อวัดและประเมินผลกระบวนการศรัทธาต่อวิชาชีพ

2. เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ วัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ วัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับกระบวนการสอน วัดผลและประเมินผลจากพัฒนาการของงานภาคปฏิบัติ ต้องสอบได้ค่าระดับคะแนนอย่างต่ำ "ค" (เกรด 2) ส่วนเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ วัดผลแบบอิงเกณฑ์ วัดผลแบบอิงกลุ่ม และการวัดผลแบบผสมระหว่างอิงเกณฑ์-อิงกลุ่ม สำหรับเกณฑ์ที่ว่าต้องสอบได้ค่าระดับคะแนนอย่างต่ำ "ง" (เกรด 1) นั้นผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

3. วิธีการที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ การให้ปฏิบัติจริง และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนวิธีการที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ การทดสอบ การสังเกต การบันทึกย่อย การจัดอันดับคุณภาพ การสัมภาษณ์ การศึกษารายกรณี การเสนอโครงการและแบบทดสอบมาตรฐาน สำหรับแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ปานกลาง

4. รูปแบบการวัดและประเมินผล ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ครูเป็นผู้ประเมิน ส่วนรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ ผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน และผู้เรียนประเมินตนเองร่วมกับครู สำหรับรูปแบบการวัดและประเมินผลกรณีฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ครูเป็นผู้ประเมิน และผู้เรียน ครู ชุมชน ร่วมกันประเมิน ส่วนรูปแบบที่ให้ชุมชนเป็นผู้ประเมิน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก

5. ช่วงเวลาในการวัดและประเมินผล ที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ ช่วงหลังเรียน ส่วนช่วงก่อนเรียน และช่วงระหว่างเรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก